

-
-
-

ANTRAKS

-
-
-
-
-
-
-
-
-

- Halk arasında hayvanlarda "DALAK veya ŞARBON" , insanlarda "KARAÇIBAN ve KASAP ÇIBANI" olarak da bilinir.
- Tüm memeli hayvanlarda görülen bulaşıcı bir hastalıktır. Hastalık en fazla sığır, koyun, keçi, manda, deve, geyiklerde daha az olarakta domuz, at ve karnivorlarda görülür. Kanatlılarda deneysel infeksiyonlar oluşabilir. Genç hayvanlar, ergin ve yaşlılardan daha duyarlıdırlar.

-
-
-

Anthrax

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa göre ihbarı mecburi zoonoz bir hastalıktır.

Hastalığa yakalanmış hayvanlar tazminatsız olarak öldürülür ve imha edilir.

- -
 -
-
- Etken ; *Bacillus anthracis* tir.
 - Duyarlı ruminantlarda 10 veya daha az bakteri sporu ölüm oluşturur.
 - -Otçul dışındaki türlerde ise 10 milyon sporla ölüm oluşabilir.

Etkenin dayanıklılığı:

B. anthracis vejetatif form da, 55- 60°C'de 10-15dk.'da inaktif hale gelirken, sporları toprakta, merada ve sularda 50-60 yıl canlı kalır, nemli ısıda, 121°C 'de 15 dk 'da, kuru ısıda 160°C'de 60 dk.'da ölürlür.

Sporları,%0.1' sublimde içinde 70 saat, %4 potasyum permanganatta 15 dk., %3 formolde 3-4 gün ve %5 fenolde 2-40 gün canlılığını koruyabilmekte, sporlar kurutulmuş halde yıllar boyu saklanabilir.

•
•
•

Bulaş genellikle sporlarla olmaktadır.

Etçil kuşlar enfekte etleri yedikleri zaman iki hafta kadar dışkılarında şarbon sporları taşırlar.

Hastalık, ülkemizde en fazla yaz ve sonbahar aylarında görülür.

• • • • • • • • • •

Bulaşma Yolları :

1-Sindirim yolu (Bağırsak şarbonu): Hayvanlarda su, yem, ot gibi gıdalarla mikrobun alınması ile, insana bulaşma yolu ; iyi pişirilmemiş etlerin yenmesi ile şekillenir.

2- Solunum yolu ile (Akciğer Şarbonu): Hayvanlarda nadiren görülen bu yolla enfeksiyona, insanlarda sıkça rastlanır.

3- Deri yolu ile (Deri Şarbonu) : Deride oluşan çizik, sıyrık ve yaralardan mikrobun girmesi ile olur.

Bakterinin inkubasyon süresi 1- 14 gündür

OTOPSİ:

Antrax'tan ölen hayvanların kadavralarında çok çabuk bir putrifikasyon görülür.

Buna karşılık ölüm sertliği yavaş veya hiç şekillenmez.

Doğal deliklerden (Anüs, vulva, ağız ve burun) siyah renkte kan gelir ve pıhtılaşmaz.

Vücudun çeşitli yerlerinde ödemler ve hemorajilere rastlanır.

Dalak büyük, şişkin ve çamur kıvamındadır. Katran renginde kan sızar.

Vücut boşluklarında kanlı bir eksudat vardır. Etin rengi siyaha yakındır.

-
-
-

Otopsi:

Hayvanın derisi yüzüldüğünde deri altı damarları çok dolgun olup kadavrada bir septisemi tablosu görülür. Jelatinöz infiltrasyon bölgelerindeki lenf yumruları büyümüş ve kesit yüzleri hemorojiktir.

Bulaş yolları:

Hayvanlarda genellikle bulaşma kontamine olmuş meralarda otlatma, sel suları ile taşınan anthrax'tan ölmüş hayvan kadavraları ile bir bölgenin kontaminasyonu ve burada hayvanların otlatılması şeklinde olur. Ayrıca kaçak kesimler ya da yerde kesim yapılan mezbahalar da hastalığı dikkat çekmeyen hayvanların kesilmesi çevreyi bulaştırabilir. Doğal deliklerden damar yapısının bozulması ile gelen kan ve sıvılar bulaşmada çok etkilidir. Bu sıvılarla bulaşan sinek ve diğer haşere de bulaşmada ciddi rol oynar.

Klinik Semptomlar:

-Perakut, akut ve subakut formda seyreder.

Genel olarak 40-42⁰C ateş, ölümden önce doğal deliklerden kan gelmesi belirgindir.

- Hastalanan hayvanlar, ölümden 1-2 gün önce sütleriyle gaita ve idrarları ile basil çıkarırlar.

-İyileşenlerin sütleriyle de kısa bir süre etken saçılabilir.

Klinik Semptomlar:

- Perakut, akut ve subakut formda seyreder. Genel olarak 40-42 °C ateş, ölümden önce doğal deliklerden kan gelmesi belirgindir.
- Hastalanan hayvanlar, ölümden 1-2 gün önce sütleriyle gaita ve idrarları ile basil çıkarırlar.
 - İyileşenlerin sütleriyle de kısa bir süre etken saçılabilir.

Korunma Önlemleri:

1- Antrakstan ölmüş hayvanlar yakılmalı veya 2 metre derine gömülüp üzerine bol sönmemiş kireç tozu serpilmelidir.

2- Hastalığın merada çıktığı durumlarda mera duyarlı hayvanlara kapatılmalı, hastalar ayrılmalı, sağlamlar aşılanmalıdır.

3- Hastalık ahırda çıkmışsa hastalar ayrılmalı ve gerekirse tedaviye alınmalı, sağlamlara aşı uygulanmalıdır. Tüm ahır malzemesi dezenfekte edilmelidir.

•
•
6- Bulaşık meralarda otlatılması zorunlu hayvanlara antraks Max Sterne aşısı uygulanır ve aşılama dan 15 gün sonra bölgenin dezenfeksiyonundan sonra bu bölgeye gimesine izin verilir. Aşı antrakslı bölgelerde hastalık çıkmadan önce ilkbaharda uygulanır. Bağışıklık 1-2 haftada şekillenir, 6-12 aya kadar devam eder.

7- Hayvansal ürünler (yün, kıl, deri vb.) uygun yöntemlerle sterilize edilir .

•
•
•
Ahır ve malzemenin dezenfeksiyonunda

%1 süblime, %5 asit fenik, %5 kreasol,
%5 kreolin kullanılmalıdır.

Onaylı bir sporosidal veya germisidal
ajan veya %0.5'lik hipoklorid solusyonu
kullanarak çevre dezenfeksiyonu
sağlanır.

Laboratuvara materyal gönderilmesi :

- Otopsi yapılmaz. Kadavra hemen yakılmalı veya üzerine sönmemiş kireç dökülerek, derin çukurlara gömülmelidir
- Ölen hay.'dan kan frotisi, steril pamuğa emdirilmiş kan, eğer kadavra açılmış ise dalak gönderilebilir.